

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN
100. YILINDA
TARIM VE ORMANCILIK TARİHİ
SEMPOZYUMU**

**18-20 ARALIK 2023
THE ANKARA HOTEL**

PROGRAM & ÖZET KİTAPÇIĞI

Eğitim ve Yayın Dairesi
Başkanlığı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN 100. YILINDA

TARIM VE ORMANCILIK TARİHİ SEMPOZYUMU

18-20 ARALIK • ANKARA
THE ANKARA HOTEL

Program & Özet Kitapçığı

Onur Kurulu

İbrahim YUMAKLI
T. C. Tarım ve Orman Bakanı

Mehmet Nuri ERSOY
T. C. Kültür ve Turizm Bakanı

BE Prof. Dr. Derya ÖRS
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı

Prof. Dr. Yüksel ÖZGEN
Türk Tarih Kurumu Başkanı

Dr. Bülent Kahraman ÇOLAKOĞLU
T. C. Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanı

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Ali TEMİZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ender YARSAN
Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR
Ankara Üniversitesi

Hüseyin Murat YÜCEL
Türk Tarih Kurumu

M. Hamdi BÜYÜKTAŞ
T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

Mehmet BİLİR
T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

Şükrü ÇAVUŞ
Türk Tarih Kurumu

Sekreterya

Abdülkadir BİNİCİ
Türk Tarih Kurumu

Muhammed ÖZLER
Türk Tarih Kurumu

Nezihat İPEK GÜLEÇ
T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abdullah ÖZEN
Fırat Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan Hüseyin ATAR
Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Ali TEMİZ
Karadeniz Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Raziye Tamay BAŞAĞAÇ GÜL
Ankara Üniversitesi

Prof. Dr. Arif BİLGİN
Yüksek Öğretim Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Yunus KOÇ
Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Aşkın YAŞAR
Selçuk Üniversitesi

Doç. Dr. Evrim ÖLÇER ÖZÜNEL
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Prof. Dr. Ender YARSAN
Ankara Üniversitesi

Doç. Dr. Okan CEYLAN
Ege Üniversitesi

Prof. Dr. Esmâ ÖZ KİRİŞ
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Doç. Dr. Zafer KARADEMİR
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. Yılında Tarım ve Ormanlık Tarihi Sempozyumu

18 Aralık 2023

- 09.30 Kayıt
- 10.00 Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
- 10.05 Tanıtım Filmi
- 10.10 Açılış Konuşmaları
- 10.40 Açılış Oturumu
- Prof. Dr. Cemal TALUĞ • Ankara Üniversitesi E. Rektörü
Tam Bağımsızlık, Kılıç ve Saban
- Prof. Dr. Yücel ACER • Siyaset, Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı (SETA)
Tahıl Koridoru
- İsmail YOLCU • Ankara Bilim Üniversitesi
Yükseköğretimde Tarımsal Meslek Tercihini Analizi
- 12.30 Öğle Arası
- 14.00 • 17.00 Akademik ve Özel Oturumlar

19 Aralık 2023

- 09.30 • 12.30 Akademik ve Özel Oturumlar
- 12.30 Öğle Arası
- 14.00 • 15.30 Akademik ve Özel Oturumlar
- 15.30 Değerlendirme Oturumu ve Kapanış

20 Aralık 2023

- 09.30 Sosyal Program

18 Aralık 2023 • Pazartesi

AKDENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Ayşe Emel Erten

18 ARALIK

14.00 • 14.15	Prof. Dr. Ayşe Emel Erten	Eski Çağ'da Akdeniz'in Doğal ve Tarımsal Ürünleri ve Deniz Ticareti
14.15 • 14.30	Prof. Dr. L. Gürkan Gökçek	Asur Ticaret Kolonileri Çağında Anadolu'da Tarım ve Besicilik
14.30 • 14.45	Dr. Öğr. Üyesi Fevzi Volkan Güngördü	Anadolu'da Tarımın Kökeni: Neolitik Çağ'da Bitkilerin Evcilleştirilmesi Süreci Üzerine Bir Değerlendirme
14.45 • 15.00	Dr. İsmail Bozkurt	Kutsal Metinlerde Tarım
15.00 • 15.15	Tartışma	
15.15 • 15.30	Ara/Tea-Coffee Break	

EGE SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Yunus Koç

18 ARALIK

14.00 • 14.15	Prof. Dr. Mehmet Ali Ünal	XVI. Yüzyılda Hububat Ziraatı Yapılan Alanların Tespiti
14.15 • 14.30	Prof. Dr. Doğan Yörük	XVI. Yüzyıl Anadolu'sunda Tarım Topraklarındaki Küçülme Problemi
14.30 • 14.45	Prof. Dr. Emine Erdoğan Özünlü	XVI. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Tarımsal Üretimin 'Görünür Olmayan' Aktörleri: Konargöçerler
14.45 • 15.00	Doç. Dr. Zahide Acar	1930-2020 Yılları Arasında Anadolu'da Kuraklık
15.00 • 15.15	Tartışma	
15.15 • 15.30	Ara/Tea-Coffee Break	

KARADENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Ali Temiz

18 ARALIK

14.00 • 14.15	Prof. Dr. Mustafa Fehmi Türker	Kalkındırılma Yaklaşımları ile Türkiye Orman Köyleri ve Köylülerinin Tarihi Arka Planı, Sosyo-Ekonomik Çözümlemesi ve Gelecek Eğilimleri
14.15 • 14.30	Doç. Dr. Üstüner Birben Prof. Dr. Sezgin Özden	Osmanlı Dönemi Ormancılığının Cumhuriyet Dönemi Ormancılığına Yansımaları
14.30 • 14.45	Arş. Gör. Elif Sarıtaş Öğr. Gör. Dr. Canan Yılmaz Arş. Gör. Emine Nur Yeşilyurt Prof. Dr. Mustafa Fehmi Türker	Odun Dışı Orman Ürünlerinin İşletmecilik Anlayışı ve Üretimine Dair Tarihsel Kesit
14.45 • 15.00	Erhan Kılıç Prof. Dr. Mustafa Yılmaz	Anadolu'da Ağaç ve Ağaçlandırmalar ile İlgili Bazı Tarihi Kuruluşlar
15.00 • 15.15	Tartışma	
15.15 • 15.30	Ara/Tea-Coffee Break	

MARMARA SALONU

Oturum Başkanı • Turgay Bostan

18 ARALIK

14.00 • 15.00	Basın Özel Oturumu Prof. Dr. Aykut Gül • Akademisyen, Gazeteci Buket Apaydın • Tarım Gazetecisi - Agro TV Harun Göksel • Tarım Gazetecisi - Köy TV Mine Ataman • Tarım Yazarı	
15.00 • 15.15	Tartışma	
15.15 • 15.30	Ara/Tea-Coffee Break	

AKDENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Mehmet Ali Ünal

18 ARALIK

15.30 • 15.45	Prof. Dr. Mehmet Ali Yıldırım	Osmanlı'da Modern Ziraatı Yaygınlaştırma Çabaları Sırasında Karşılaşılan Güçlükler
15.45 • 16.00	Doç. Dr. Metin Menekşe	Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da Tarım Politikası: Bingazi'de Zeytin Tarımının Geliştirilmesine Yönelik Yürütülen Çalışmalar
16.00 • 16.15	Doç. Dr. Özkan Keskin	Anadolu'da Ziraat ve Sanayi Üretimini Teşvikine Bir Örnek: 1909 Bursa Sergisi
16.15 • 16.30	Dr. Halil Sürek	Ülkemizde Çeltik Çeşit Geliştirme ve Çeltik Tohumluk Üretim Çalışmalarının Tarihi
16.30 • 16.45	Tartışma	

EGE SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Emine Erdoğan Özünlü

18 ARALIK

15.30 • 15.45	Prof. Dr. Alaattin Aköz	Osmanlı'da Tarım Toplumunun Dönüşümünün Temelleri
15.45 • 16.00	Prof. Dr. Yunus Koç	Tanzimat Öncesi Osmanlı Tarımında Mülkiyet Sorunu
16.00 • 16.15	Prof. Dr. Yahya Araz	Solan Bir Dünyanın Tarihine Giriş: Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Mardin Eşiğinde Sular, Havuzlar ve Tarımsal Alanlar Üzerine Genel Bir Değerlendirme
16.15 • 16.30	Dr. Öğr. Üyesi Bekir Gökmen	20. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti'nde Buğday Ziraatı
16.30 • 16.45	Tartışma	

KARADENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Hasan Türkyılmaz

18 ARALIK

15.30 • 15.45	Prof. Dr. Cantürk Gümüş	Türkiye Ormanlık Politikası Dönüm Noktaları ve Türk Orman Devrimi
15.45 • 16.00	Prof. Dr. Atakan Öztürk Prof. Dr. Mustafa Fehmi Türker Ahmet Köksal Coşkun	Türkiye'de Tek Başına İktidar Olan Partilerin Ormanlara ve Ormanlık Bakışı: 1961-2015 Dönemi
16.00 • 16.15	Doç. Dr. Hüseyin Ayaz	Türkiye'de Orman Tanımı, Mülkiyeti ve İşletmeciliğinde Yasal Süreç
16.15 • 16.30	Doç. Dr. Murat Köse Arş. Gör. Bekircan Balcı	Türkiye'de Cumhuriyet Dönemi Sonrasında Yürütülen Ormanlık Kırsal Kalkınma Politikalarının İncelenmesi
16.30 • 16.45	Tartışma	

MARMARA SALONU

Oturum Başkanları • Ali Recep Nazlı / Prof. Dr. Aykut Gül

18 ARALIK

15.30 • 16.30	Tarımda Örnek Gençler Özel Oturumu Esra Çakmak • Tarım ve Orman Gençlik Konseyi Enderay Bozbay • Tarım ve Orman Gençlik Konseyi Cavit Çağlar Çankaya • Tarım ve Orman Gençlik Konseyi Ömer Kuloğlu • Move ON (Teknofest - Tarım Teknolojileri) Esma Çiçek • Solis Yazılım - Mühendislik (Teknofest - Tarım Teknolojileri) Ömer Muratlı • Afara Tarım (Teknofest - Tarım Teknolojileri) Emre Taşkiran • Ne Ekersen Sema Mihaliç • Sütçü Tezene Elif Akçivi • Gezen Oğlak İlayda Altıntaş • Ojeli Çiftçi Nurgül Akdoğan • Türkiye'nin Heidisi İlkay Tınastepe • Dağda Yaşam	
16.30 • 16.45	Tartışma	

19 Aralık 2023 • Salı

AKDENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Ender Yarsan

19 ARALIK

09.30 • 09.45	Dr. Öğr. Üyesi Seda Tan	Osmanlı ve Rus Devletleri Arasında Salgın Hayvan Hastalıkları ve İktisadi Etkileri: Benzerlikler ve Farklılıklar
09.45 • 10.00	Dr. Atilla Özgür	Osmanlı Ordusunda Hayvan Sağlığına İlişkin İki Hukuki Düzenleme
10.00 • 10.15	Çiğdem Karacaoğlan	Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Yer Alan Solunum ve Sindirim Sistemi Hastalıklarında Kullanılan Bitkiler
	Tartışma	
10.30 • 10.45	Ara/Tea-Coffee Break	

EGE SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Ahmet Gümen

19 ARALIK

09.30 • 09.45	Dr. Atilla Özgür Dr. Öğr. Üyesi Savaş Volkan Genç	Muzaffer Bir Orduda Veteriner Hekimlik Üzerine Yeni Bir Düzenleme "Ordu Müfettişlikleri Umur-ı Baytariye Mütihazassılık Vezai-i Talimatnamesi
09.45 • 10.00	Prof. Dr. Şule Sanal Prof. Dr. Ayşe Menteş	Birinci Ziraat Kongresi'nin Veteriner Hekimliği Tarihi Açısından İncelenmesi
10.00 • 10.15	Prof. Dr. R. Tamay Başağaç Gül	Uluslararası Cenevre Sözleşmesi - 3243 Sayılı Kanun ve Kamu Veteriner Hekimliği Örgütlenmesi
10.15 • 10.30	Pınar Ece Güvenç Prof. Dr. R. Tamay Başağaç Gül	Sürdürülebilir Müzeciliğin Penceresinden Prof. Dr. Ferruh Dinçer Veteriner Hekimliği Tarihi Müzesi
10.30 • 10.45	Tartışma	
10.45 • 11.00	Ara/Tea-Coffee Break	

MARMARA SALONU

19 ARALIK

09.30 • 10.30

Bakanlık Özel Oturumu-1
Hüseyin Aydın • Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü
Mehmet Akif Balta • Devlet Su İşleri Genel Müdürü
Kadir Çokçetin • Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürü
Bekir Karacabey • Orman Genel Müdürü

10.30 • 10.45

Tartışma

10.45 • 11.00

Ara/Tea-Coffee Break

ANADOLU SALONU

19 ARALIK

09.30 • 10.30

Özel Sektör Oturumu (TOBB Sektör Meclisi Temsilcileri)
Prof. Dr. Özden Görücü • Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Öğretim Üyesi
TOBB Orman Ürünleri Meclisi Danışmanı
Ülkü Karakuş • Türkiye Yem Sanayicileri Birliği Yönetim Kurulu Başkanı
Ahmet Demirci • Türk Tarım Orman Sendikası Genel Başkanı
Feyza Başak Coşkun • Türkiye Süt, Et, Gıda Sanayicileri ve Üreticileri Birliği

10.30 • 10.45

Tartışma

10.45 • 11.00

Ara/Tea-Coffee Break

AKDENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Alaattin Aköz

19 ARALIK

11.00 • 11.15	Prof. Dr. Ahmet Tolunay Doç. Dr. Duygu Kaşıkçı Doç. Dr. İrfan Daşkiran Doç. Dr. Türkay Türkoğlu Mehmet Özmiş	Batı Toroslarda Konargöçerlerin Doğaya Sağladıkları Ekolojik Katkılar ve Yörük Kültürü
11.15 • 11.30	Doç. Dr. İrfan Kokdaş	1840'lardaki Orta Anadolu Kuraklığı'nın Sınırlarını Çizmek: Kriz ve Osmanlı Çözümlerinin Yerel Farklılıkları
11.30 • 11.45	Doç. Dr. Suna Altan	Arşiv Belgelerine Göre Meteorolojik Doğal Afetlerin Tarıma Verdiği Zarar (1930-1942)
11.45 • 12.00	Tartışma	
12.00 • 12.15	Öğle Arası	

EGE SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Doğan Yörük

19 ARALIK

11.00 • 11.15	Doç. Dr. Nadir Yurtoğlu	İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye'de Tarım Politikası (1939-1945)
11.15 • 11.30	Doç. Dr. Okan Ceylan	1948'den Günümüze Türkiye'de Artan Çiftçi Yaş Ortalaması ve Dönüşen Çiftçi Profili
11.30 • 11.45	Dr. Ozan Öztürk	Cumhuriyetin İlanından Günümüze Tarım Bakanları
11.45 • 12.00	Sümeyra Öztürk	Türkiye'de Hayvan Sağlığı Konusunda Yapılan Çalışmalar (1923-1950)
12.00 • 12.15	Tartışma	
12.15 • 14.00	Öğle Arası	

MARMARA SALONU

19 ARALIK

11.00 • 12.00

Bakanlık Özel Oturumu-2

Dr. Osman Yıldız • Tarım Reformu Genel Müdürü

Dr. Metin Türker • Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürü

Dr. Hasan Gezginc • Tarım İşletme Genel Müdürü

Dr. Muhiddin Şahin • Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürü

12.00 • 12.15

Tartışma

12.15 • 14.00

Öğle Arası

ANADOLU SALONU

19 ARALIK

11.00 • 12.00

Bakanlık Özel Oturumu-3

Ahmet Güldal • Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürü

Mustafa Kayhan • Et ve Süt Kurumu Genel Müdürü

Yusuf Ziya Alim • Çay İşletmeleri Genel Müdürü

Yener Yıldırım • Atatürk Orman Çiftliği Müdürü

12.00 • 12.15

Tartışma

12.15 • 14.00

Öğle Arası

AKDENİZ SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Hasan Hüseyin Atar

19 ARALIK

14.00 • 14.15	Dr. Öğr. Üyesi Savaş Volkan Genç	Devrimci Bir Kadronun Hesap Vermesi 'Cumhuriyet Devrinde Ziraat ve Baytar İcraat Hulasası – 1937'
14.15 • 14.30	Dr. Nurullah Kırkpınar	Cumhuriyet'in 100. Yılında Atatürk ve Türkiye'de Tarımsal Eğitim
14.30 • 14.45	Doç. Dr. Mehmed Gökhan Polatoğlu Dr. Öğr. Üyesi Bilgehan Polatoğlu	Atatürk Dönemi Şeker Politikası ve Şeker Endüstrisi (1926-1936)
14.45 • 15.00	Doç. Dr. Evrim Ölçer Özünel	Kadim Bilgiler Kamil Bilgeler: Somut Olmayan Kültürel Miras Olarak Doğa ve Evrenle İlgili Bilgi ve Uygulamalar
15.00 • 15.15	Tartışma	
15.15 • 15.30	Ara/Tea-Coffee Break	

EGE SALONU

Oturum Başkanı • Prof. Dr. Cantürk Gümüş

19 ARALIK

14.00 • 14.15	Prof. Dr. Cantürk Gümüş	Avusturyalı Ormancı Franz Stöger (İbrahim Kutsi)
14.15 • 14.30	Prof. Dr. Aysun Sarıbey Haykiran	19. Yüzyılda Aydın Vilayeti'nde Çam ve Çam Kabuğu Üretimi
14.30 • 14.45	Doç. Dr. Seçil Yurdakul Erol Doç. Dr. Cihan Erdönmez	Türkiye'de Ormanların İşlevsel Önceliklerinin Tarihsel Süreçte Değişimi: Belgrad Ormanı Örneğiden Çıkarımlar
14.45 • 15.00	Prof. Dr. Bülent Sağlam Öğr. Gör. İlker Alınmaz Prof. Dr. Atakan Öztürk Doç. Dr. Hüseyin Ayaz	Osmanlı Arşiv Belgelerinde Orman Yangınlarına İlişkin Tespit ve Değerlendirmeler
15.00 • 15.15	Dr. Ahmet Nizamoğlu	Auguste Sarrou ve Orman Jandarma Mektebi
15.15 • 15.30	Tartışma	
15.30 • 15.45	Ara/Tea-Coffee Break	

MARMARA SALONU

19 ARALIK

14.00 • 15.00

Bakanlık Özet Oturumu-4

Doç. Dr. Ayşe Özdem • Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürü

Dr. Hümeysra Yaman • Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürü

Dr. Kürşad Özbek • Türkiye Milli Botanik Bahçesi Müdürü

Dr. Mehmet Keçeci • Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürü

Meltem Denizcan • Tarım Alet ve Makine Test Merkezi Müdürü

Şakir Berктаş • Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürü

15.00 • 15.15

Tartışma

15.15 • 15.30

Ara/Tea-Coffee Break

ANADOLU SALONU

Oturum Başkanı • Buket Apaydın

19 ARALIK

14.00 • 15.00

Sivil Toplum Kuruluşları Özel Oturumu

Hacı Ömer Güler • Türkiye Tohumcular Birliği Yönetim Kurulu Başkanı

Hasan Türkyılmaz • TMMOB Orman Mühendisleri Odası Genel Başkanı

Yavuz Koca • Türkiye Yem Sanayicileri Birliği

Zekeriya Yazıcı • Tarım-Orman Birliği Çalışanları Sendikası Genel Başkan Yardımcısı

15.00 • 15.15

Tartışma

15.15 • 15.30

Ara/Tea-Coffee Break

ANADOLU SALONU

19 ARALIK

15.30 • 16.30

Değerlendirme Oturumu ve Kapanış

